

เรื่อง ข้าวกระต๊อบหนาว

ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนมกราคม ๒๕๕๗

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี

โทร ๐-๒๕๕๑-๔๙๑๐ โทรสาร ๐-๒๕๕๑-๖๙๒๘

<http://www.nonthaburi.doe.go.th> E-mail : nonthaburi@doe.go.th

จากสภาพอากาศที่หนาวเย็น ในขณะนี้ทำให้อุณหภูมิลดต่ำลงในช่วงเดือนธันวาคมของปีนี้ และคาดว่า จะต่อเนื่องจนถึงมกราคม สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี มีความเป็นห่วงต่อเกษตรกรที่ปลูกข้าวจะประสบกับปัญหา **“ข้าวกระต๊อบหนาว”** ซึ่งเกิดกับข้าวทุกระยะ ถ้าปีใดมีอากาศเย็นกว่าปกติ ข้าวโดยทั่วไปจะแสดงอาการเหลือง การเจริญเติบโตชะงักงัน เนื่องจากขบวนการต่าง ๆ ในต้นข้าวหยุดชะงัก จากอากาศที่หนาวเย็น จะใส่ปุ๋ยอย่างไรก็ไม่เป็นผล หรืออาจหยุดการเจริญเติบโตจนตายหากอุณหภูมิลดต่ำลงมาก นอกจากนี้ยังเกิดโรคข้าวได้ง่าย เช่นโรคจากเชื้อรา ใบจุด ใบเหลือง คอรวงสั้น เสียต่อการที่รวงไม่ผสมเกสรจนเป็นหมัน ทำให้ได้ผลผลิตลดลง และสำหรับแปลงนาที่ปลูกข้าวอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีเวลาพักดิน ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ใช้แต่ปุ๋ยเคมี นอกจากข้าวจะแสดงอาการเหลืองแล้ว ถ้าข้าวอยู่ในระยะแตกกอโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประมาณ ๑ เดือนถึงเดือนครึ่ง มักจะสังเกตเห็นอาการจุดสีน้ำตาลของโรคใบจุดสีน้ำตาล ซึ่งเกิดจากเชื้อรา

แนวทางแก้ไข

สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี จึงขอให้เกษตรกรเพิ่มความใส่ใจดูแลแปลงข้าวในระยะนี้ โดยหมั่นตรวจแปลงนาและสังเกตความผิดปกติของต้นข้าว และไม่ควรใส่ปุ๋ยทุกชนิด เนื่องจากไม่สามารถดึงปุ๋ยมาใช้ในการเจริญเติบโตปกติ ควรชะลอไว้จนกว่าอุณหภูมิจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ ตั้งแต่ 20 องศาเซลเซียสขึ้นไป หากสังเกตเห็นอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาล ลูกกลามรุนแรง โดยใบข้าวเริ่มแห้งตายจากใบล่าง ควรหยุดอาการของโรคด้วยสารป้องกันกำจัดโรคอิดิเฟนฟอส ในข้าวที่เป็นโรคใบจุดสีน้ำตาลร่วมด้วย การใส่ปุ๋ยที่มีธาตุโพแทสเซียม (k) อยู่ด้วยนั้น จะช่วยลดความรุนแรงของโรคใบจุดสีน้ำตาลได้

ในกรณีที่ข้าวตั้งท้องถึงออกรวง ในช่วงอากาศเย็นจัด จะมีความเสี่ยงสูงต่อการเป็นหมัน ทำให้ไม่ติดเมล็ด เกิดความเสียหายต่อผลผลิต จึงควรหลีกเลี่ยงการปลูกข้าวในเดือนกันยายน - พฤศจิกายน หรือ จัดช่วงเวลาปลูกไม่ให้กระทบอากาศหนาวเย็นในช่วงตั้งท้อง - ออกรวง สำหรับพันธุ์ข้าวที่อ่อนแอต่ออากาศหนาวเย็น ได้แก่ พันธุ์ชัยนาท 1 ปทุมธานี 1 และพิษณุโลก 2 ซึ่งล้วนแต่เป็นพันธุ์ที่มีคอรวงสั้น เมื่ออากาศหนาว จะทำให้รวงโผล่ไม่พ้นกาบใบ ปลายรวงในส่วนที่โผล่เหนือกาบใบตรงตั้ง และไม่โน้มรวง เมล็ดในส่วนนี้จะลึบบางเมล็ด จนถึงเกือบหมดรวง ส่วนโคนรวงถึงกลางรวงที่ถูกห่อหุ้มด้วยกาบใบตรงเมล็ดจะลึบบวม เมล็ดลึบบ้างเนื่องจากข้าวไม่ผสมเกสร อุณหภูมิที่มีผลกระทบต่อผลผลิตข้าว คือ อุณหภูมิในช่วงกลางคืนที่ต่ำกว่า 15 °C ในระยะ 10-14 วันก่อนออกดอก และอุณหภูมิวิกฤติที่มีผลกระทบต่อผสมเกสรข้าว คือ 15-20 °C ทำให้เมล็ดลึบบ้าง เพราะฉะนั้นในช่วงนี้ควรปลูกข้าวพวกที่มีคอรวงยาว หนานาว เช่น สุพรรณบุรี 1 เป็นต้น

สำหรับเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกข้าวในช่วงนี้ แนะนำให้ใช้พันธุ์ข้าวที่ทนต่อสภาพอากาศหนาวได้แก่ พันธุ์ชัยนาท 1 กข31 พันธุ์ กข41 และ พันธุ์ กข43 และควรหลีกเลี่ยงพันธุ์ข้าวที่อ่อนแอต่อสภาพอากาศหนาว ได้แก่ พันธุ์ ปทุมธานี 1 พันธุ์ กข29 และพันธุ์ข้าวพิษณุโลก 2

ลักษณะเมล็ดข้าวลีบเนื่องจากการผสมเกสรไม่ติด

ลักษณะอาการโรคจุดสีน้ำตาล

ข้อมูล : กรมการข้าว

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี ๐-๒๕๕๑-๖๙๒๘
กลุ่มอารักขาพืช โทร ๐-๒๕๕๙-๒๑๓๔

